

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: **A ref. lelkesül lak.**

Bermentetlen levelek csak ismeret kezei hől fogadtatnak el.

A kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatalt.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámítások küldendők: **Nagyter 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt esz-közölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstárilleték 30 kr.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszámlálásánál, 20%-ig kedvezményben részesülnek.

Községi életünk.

A „Sz. h. k. Közlöny” községi életünkről „Fekete pontok” czim alatt vezérezkizik a legközelebbi (41-ik) számában. — Elmondja, hogy városunk pénzügyonai még mindig rendezetlen állapotban vannak, s hogy a rég megszavazott nagy kölcsön kérdése még mindig várja a kellő és idővs megoldást; majd áttér a megyei bizottmány legközelebb hozott határozataira, melyekben a képviselők bizonyos határozatait megsemmisítették. Elmondja továbbá, hogy a képviselő testület tekintélye gyengül, mert vezetettai engedni magát olyanok által a kik mindent csak érdeklől tesznek; és örülnek, ha a képviselők minél több botlást követ el, a kik szándékosan cenzúrosan csinálják a zavart, hogy annál könnyebben halászhasanak a zavarosban; végül áttér a képviselőknek az „ugorka ügyben” hozott határozatára, a polgárokat önállóságra, függetlenségre, igazságszeretetre bizalítván.

Bányi a nevezett vezérezkiznek tartalma dióhéjban.

Vannak ezen vezérezkizben oly tétel, melyekkel egyet nem érthetek, azért kötelességemnek tartom észintén, függetlenül, nyílt sisakkal, legjobb meggyőződésem szerint megtenni azokra észrevételeimet, tisztelve mások meggyőződsét, s elmondva a magamét ellenséges érület, gyűlölködés, vagy rágalmazás nélkül.

Tökéletesen egyetérték a nevezett vezérezkizkel abban, hogy városunk pénzügyonai rendezetlen állapotban vannak!... De az a kérdés, hogy vajon a jelent vádolhatjuk-e azért, vagy a mulat? Kissé pórías, de ide annál alkalmazhatóbb közmondással kell itt énem: „üres kamarának a gazdasszonya!” S vajon ezélos dolog-e: városunk hitelét efféle kifakadásokkal csökkenteni akkor, mikor épen ezéba vétetet el a bajok orvoslása? Én azt hiszem, nem! Vagy ha engedjük a bajt, miért nem vonjuk kérdébe azokat, kik a várost ily helyzetbe juttatták?!

A rég megszavazott nagy kölcsönre vonatkozólag semmi pozitív adattal nem bírok, de annyit tudok, hogy egy millió kölcsönnek készközlése nem könnyű dolog, kivált a mai nyomasztó pénzügyonok között! A képviselőknek osztatlan bizalma választotta meg a küldötteket, s még én úgy hiszem, hogy nincs okunk nekik bizalmatlanságot szavazni, s én részemről eljárásuktól a legjobb eredményt várom.

Tagadhatatlan tény, hogy a megyei törvényhatóság a városi képviselőknek Czupra Endrére, Mikeczre és Weinberger Rózára hozott határozatait megsemmisítette! De vajon lehet-e ezért a képviselőkét vádolni?! Lehet-e mindjárt roszakaratot, érdekhajhászatot feltételezni azon testületekről, mely a városi ügyek kormányára a város bizalma által hivatott? Én, míg lehet, mindig inkább jót szeretek feltenni az emberekről, mint rosszat, s azért, mert valaki ellentétes meggyőződsében van, nem vádoltam roszakarattal.

Ami a Czupra Endre felmentését illeti: e tekintetben a megyei bizottmány tökéletesen törvényes téren áll, mert a törvény mitsem tud olyan büntetésről, hogy valaki megkövesse a tisztikart. De ami nem törvényes, nem lehet mondani, hogy egyszersmind nem méltányos is. Mert bármit mondjon a törvény, vagy bármily hiányos legyen az, én most is nyilvánítom függetlenül azon meggyőződsémet, hogy Czupra Endre semmi szolgáltatást nem tanusított volna azzal, ha szenvedélyes kifakadásait, vádjait, melyekkel összes hivataltársait illette, melyeket talán az első felhevülés pillanatában jól megsemmisített volna. Nekem most is meggyőződsésem az, hogy a képviselőknek kötelessége épen az volt, hogy az általa választott tisztikart ártatlanul bántott nagy többségének elégtételt szolgáltatasson. Azt mondja ugyan Czupra Endre s ezt kell tanuval is igazolja, hogy ő odatette „tisztelét a kivételeknek”; de míg erre többen kettőnél nem emlékeznek, másrésztől miért nem szólalt fel akkor, midőn az elnököl polgármester a vizsgáló küldöttség kinevezése alól magát felmentetni kérte azon okon, hogy Czupra Endre az egész tisztikart vádolván, erre magát hivatottnak nem érzi; hogy pedig a „megrovás” alól felmentetett, ennek oka határozottan a képviselők jegyzőkönyv hiányosságában rejlik, mely a tényeket nem mindenekre kiterjedő figyelemmel s nem hű emlékezettel ölelte fel. Én magam is hallgatag figyelője voltam ezen tárgy feletti eszmecserének a bizottmányi gyűlésen s a tényekkel elég ismeretes levén, bátran állíthatom ezt.

A Mikecz ügye a királyi ügyészséghez tétetvén át, ahöz az eredményig nem szólhatok.

A Weinberger Róza ügyének eldöntésénél már szerintem nem áll a megyei bizottmány oly törvényes téren, mint a Czupra Endre ügyében hozott határozatra nézve; sőt határozottan állítom, hogy törvénytelenül határozott. Mellőzve azt, hogy az árverés módozatainak illető éleget nem tehet, egyedül a törvény §-ára hivatkozom, azt mondja ugyanis a „községi háztartásról” szóló t. cz. 110-ik §-ának 2-ik kikezdése: „az árverés módozatait és a kikiáltási árt a képviselő-testület állapítja meg, s az árverést az hagyja helyben.” Kiváncsi vagyok tehát, hogy az illető törvényhatóság miképp fogja határozatát indokolni? Különbén is bármit mondjon a törvény, nincs annál természetesebb, hogy miután a képviselő-testület anyagi ügyeit illető végzésében az eshető károkról felelős: az legyen abban a határozó, feltéve, hogy törvényes téren áll! Mit fog ebben határozni a képviselőkét, az az ő dolga; de én kimondám e tárgyban is személyre tekintet s ellenszenv nélkül meggyőződsémet.

Az „ugorka ügyre” vonatkozó ügyiratokat nem ismerem, az ezt tárgyaló képviselők gyűlésben betegségem miatt részt nem vettem, ugyanazért e tárgyhöz nem

szólhatok érdemileg, csak sajnálatomat fejezhetem ki afelett, hogy ilyes mind a városra, mind az érdeklettek nézve meggyalázó ügy létre jöhetett, nem csak, hanem megvetendő személyeskedésekre nyitott utat és ajtót.

S itt az ideje, hogy érdemileg szóljak azon tételhez, hogy „vannak a képviselők, kik cenzúrosan csinálják a zavart, hogy annál könnyebben halászhasanak a zavarosban.” Bizonyosan épen úgy érzik önök, mint én, hogy ez erős és kemény vád, hogy ez városunk képviselőkét szomorú világitásban állítja pellengerre nemcsak a város, hanem az egész vidék előtt. — Én, ki büszke önértelmelem és mondhatom el, hogy aljas és piszkos önérdék soha és semmi esetben nem vezérelte lépteim, így nem mint városi ez időszerinti egyik képviselőt sem. Valóban megdöbbenek afelett, hogy — ha e vád igaz, — nekem önhasonlósó, zavart csináló és abban halászni akoró képviselőkkel kell illni egy széklet! — És a nyilvánosság, az igazság szent nevében kérem a vezérezkiz íróját, ha általános vádjait valóban specifikus tényekre tudja visszavinni, amin kételkedni alig lehet, mutassa ki a vétkeseket, nevezze néven a gyermeket, hogy a silányt — ha van ilyen, — sujtsa a törvény és közvélemény szigora.

Mely ha meg nem történnék, (e vádat olyannak tekintvén, melyet magán száradni hagyni, egy képviselőknek erkölcsi méltóság meg nem tőrhet), kénytelen leszek, ha más nem akad, én tenni indítványt a törvényes elégtétel megszerzése végett.

Ismételtem azt mondom, és nyilvánítom meggyőződsémet nyíltan függetlenül, hogy a cenzúros, általános vádak és rágalmozak bajaink nem segíthetnek, sőt ekeseritenek és aláássák városunk jóhírelét, becületét. — Ha van baj, azon csak úgy segíthetünk, ha nyílt sisakkal állunk a küzdelem sorompójába! Ki azért a zavarban halászókkal, ha vannak ilyenek! hadd tisztuljon a levegő! De ha ilyeneket meg nem nevezhetünk, ne denuncizáljuk egymást folytonosan! — A jó ügy előbbvitelét megtörténhetik anélkül is. Meg minden ellenszenv, gyűlölség és harag nélkül.

A vezérezkizkézőnek utolsó passusát, melyben a polgárokat függetlenségre, önállóságra, igazságszeretetre buzdítja, teljesen elfogadom és aláírom.

Ime uraim, ilyen fogalmaim vannak nekem a sajtóról; szerintem ki azt igénybe akarja venni, az nyilváníthatja meggyőződsét: személyes érdek, boszu, ellenszenv nélkül, anélkül, hogy valakit sértene; sőt nyilvánítania kell azt nyílt sisakkal! dixi et salvavi animam meam.

Lukács Ödön.

KÖZÜGYEK.

Szabolcsmegye gyűlésterméből aug. 25.

(Folytatás.)

Olvasattott az 1870. XLII. t. cz. 28. §-a végrehajtása tárgyában megküldött miniszteri leirat, mely-

nek értelme szerint felhivatá a megye közönsége a megtekint, hogy a megyei bizottságnak alakulásának har-
matik éve vége felé közelében, a hivatott törvény
rendelete értelmében, a bizottsági tagok fele része
kiszorítása, s ezek helyett új tagok választására vo-
natkozó előmondatokat tegye meg.

Mely tárgyra vonatkozólag, mindenekelőtt szük-
ségesnek látta a megye bizottsága a virilisek névsor-
ának megállapítását, e célból az aó hivatolt ki-
hivatni határozattal, a szélesgelt adókönvi kivona-
tok megküldésére. Minthogy azonban a közelebbi müt-
évben, az aó hivatoltak oly hiányos kimutatást kü-
löttek, hogy annak alapján a névsor megállapítást, jó
lelkisiméret szerint lehetetlennek találta az igazoló vá-
lasztmány; azon utasítást adta jelenleg a megye bi-
zottságná, miszerint figyelemmel a virilisek névsor-
ának halaszthatatlan megállapítására, a bekidótt, bár
hiányos adatokat is használja fel, különben is a netá-
lán, az aó hivatalt hiányos adatok folytán, jogakölt
megfosztatottaknak fentmarad a reklamacio útja, a
mikor az igazoló bizottságná a hibákat kiigazítja.
Ezen névsor elkészítése után fog következni azután a
bizottságnak felelőssége kiszorítása a jövő gyűlésen; a
választások megkezdése céljából egy küldöttség ne-
veztetett ki a közelebbi képviselő választási listro-
mókból a választók névsorának megállapítására.

Egyik legérdekesebb tárgya volt jelen bizottsá-
gná ülésenek, a köztörvényhatóságok területének szabá-
lyozása tárgyában érkezett belügyminiszteri leirat. —
Ezen a megye százados kapcsolatát szétbontani célzó
intézkedés mikénti megoldása, kétségenkívül nagy hord-
erőjű mint egyes községek, úgy az egész megye jövő-
re nézve. Az tagadhatatlan, hogy Szabolcs megye ter-
ületi folytonossága, más törvényhatóságok beszőgellé-
se által több helyütt megszakították; tagadhatatlan,
hogy a megye központjától távoltságunknál fogva, több
közsegeink más központok felé gravitálnak, sőt anyagi
érdekeik által csaknem erővel vonatnak; de más rész-
ről tekintve azt, miszerint a Szabolcs megyétől elszá-
kítottán elzúrt terület elválasztása után is, az admi-
nistratívonalis szemlézet, csak nagyon kismérvben lesz
kevesbithető, s így a községek csekély mérvben les-
zenk leszállítóok, azonban egész területük elszakítá-
sával az aó összeg tetemesen fog apadni, minok kö-
vetkeztében a megyei adminisztracio igényelte terhek
a megye vállára nagy súlyként fognak nehezédni. —
Ezen szempontok figyelembe vétele mellett, a megye
bizottságná elhamarkodott határozat hozatalba nem
boesádkozhatván, egy a jog, mint a méltányosság szem-
pontjából, éreidelté a megyétől elszakasztottán célzott
községek meghaltatását, a mit is a küldöttségek me-
neszték által akképen eszközölt, hogy September 12-ig
mindenik küldöttség megjelénvén a részekre kijelölt
közsegekben, a szolgabíró közbővejtől az egész kö-
zség minden választó polgárait meghallgatván, s eljárás-
uk eredményéről jelentéseket bejuttatván, majdan
ezek alapján fog a megyei bizottságná, az e célra
Sept. 12-én tartandó rendkívüli gyűlésében határozni,
s felterjesztést intézni a miniszteriumhoz. Úgy vagyunk
meggyőződve, hogy Szabolcs megye a jog és méltány-
osság követelményeinek egyaránt eleget tett ezen
határozata által.

Egy eredeti ügy is tárgyalatott a jelen gyűlésen.
jelesül: a közelebbi országgyűlési képviselő választás
alkalmára, a megye központú bizottságná a titkos szá-
vazást rendelté el, mely a miniszter által annak ide-
jében nem kifogásolatván. helyben hagyott: emlé-
kezünk rá, miszerint e titkos szavazás leirt darabok

által eszközöltetett, s tudhatjuk: hogy úgy a léczek,
mint az ezeket magukba foglaló szavazati ládák, s fa-
bódec előállítására tetemes költségeket vett igénybe,
melyek országos alaphól lettek volna teljesítendők,
azonban többszöri feliratok után sem volt hajlandó a
miniszterium, az általa helyben hagyott — mert nem
kifogásolt — költségek megtérítésére; miután azonban
a vállalkozók által, a megye kormányzó alispánja be-
pereltetett, a bizottságná — addig is, míg a költö-
geknek az illető helyeni megtérítése kieszközöltetnék.
— fólhatalmazta alispán urat: ezen követelések a
közmunka váltásig alaphól felveendő költsön általi tisz-
tázására. Most a miniszterium erősen ki kel ezen ha-
tározat ellen, és sem a kölesönt nem enged meg, sem
a költségeket megtéríteni nem szándékozik. Kiváncsiak
vagyunk miképen fog e kérdés megoldatni, ha a mi-
niszter erősen megáll eddigi nézete mellett, mert a
megye ugyan e célra semmi alappal nem rendelkezik!

A sényői fő leobcsátás tárgyában, egy minisz-
teri leiratban helytelenítették az ott működött küldöt-
tség eljárása, és pedig a Lónyay Menyhért gróf, mint
a Tisza szabályozási társulat élénökének fölfolyomása
következtében; anyai elvtázhatalnag igaz, miszerint a
küldöttség nem járt el helyesen, midőn a legközelebb-
ről érdekeltekkel nem tette magát érintkezésbe; de
másképp a megye sereimesnek találja azon eljárást,
miszerint Gróf Lónyay Menyhért mellőzve a törvényes
utat, t. i. fölfolyomadásának a törvényben megállapí-
tott határidő alatt, az alispáni hivatalhoz beküldését,
ezen törvényes közeg mellőzésével, egyenesen a minisz-
teriumhoz fordult, s a miniszter a hozzá törvénytelen
úton jutott fölterjesztésre hallgatva rendelkezett: mind-
ezek folytán, a megye bizottságná e tárgyra vonat-
kozó határozat hozatalát elnapolja, s a küldöttséget
oda utastja, miszerint a nevezett ügyben magát mind
a Tisza szabályozó társulattal, mind a közelebr érde-
kelt Bogdány községgel érintkezésbe tévén, újabb eljá-
rásáról jelentését terjeszse be.

(Végo köv.)

Nyirfalombok.

XXIII.

(Egy alkalmatlan vendég. Modern civilisatio. Módosítása a dal-
nak; ha te elmézés, én is el. Egy hatalmas gyűgyűrdő. Mit
mondanak róla szabolcsberek? Hát mi? Még is hanyatlak! Par-
huzam közté és a Sóstó között. A publikum igényei és a tulaj-
donos logikája.)

Hát már ez a fertelmes szél örökké fog dudálni
és alkalmatlanokodni?

Ugyan pusztuljon már innen s boldogiton jelen-
lételev másokat is, nagy reményű fia a székegyföldi
Nemerének és az atlanti Tornadónak, érdemes Szél
ur! mert mi biztosítjuk azt, hogy izléstelen hang-
versenyét már meguntuk, aztán nem vagyunk mi ka-
csák, hogy belsevünk erősítése végett folytonosan
hagok és kavicszemeket nyellessen velünk, de a mi
nagyobb baj, a delnök is erősen nehezelték hogy ka-
lapokat, frizurájokat, tuniuke és lebonyelket mind-
untalan összeviszva kuszája, — s végül most senki
nem mult ki „vámregye költségen”... bár tagadhatla-
nul nem egy akadna, ki megérdemelné hogy „főbró
predikálna a tetemesen” ha ugyan ezt megengedné a
modern civilisatio, mint megengedi a párbajokat, ha-
mis bukásokat és az országgyűlési képviselők közhasznu
szereplését a buffetben és az üdvözlásban.

Persze, a semmirevaló Szél urfi ránk sem hede-

rit... no amice! ha maga nem pusztul, mi pusztulunk
innen Szabolcs megye porfelhős Salarájából. Hogy az-
tán hová? ezt már nem mondjuk meg önének, mert
még oda is utánnak találna jöni... és most ezenel
vél szorencsénk, de hogy máskor is legyen, valóban
lehetetlen óhajtanunk.

Északról és keletről lombkoszorú bérézkekkel, dél-
ről és nyugatról pedig termékeny rózsával szegélyezve
kínálkozik hatalmas gyűgyűrdővel a szobránai fűrdő.
Vize épen nem izletes, sőt kén-konyhasó és iban-
lyantartalmánál fogva sajátjagság arczfirtogatást idéz
ok sokánál, főleg pedig ideges nőknél és elkenyete-
zett férfiaknál, de hatása valami nagyszerű. (Hogy dr.
Tóók Józsefnek a magyar akadémia által koszoruzott
pályaművéből idézzünk) a gyomor és bélesztarna lomha
müködése, hasiiregi pangásos vérkeringés, női ivarszer-
vek, csúsz és köcsvény, gorvoly, idült bőrbetegségek,
idegkórak stb. esetében. (A közelebbi években — mond
a nevezett írta — nekem is volt alkalman némely fé-
nyes gyűgyeredmények szemlélése által meggyőződni a
szobránai víz rendkívüli hatásáról, melyek a víznek
mind külső mind belső használatra, mind pedig az itte-
mi forrásokban lévő iszapnak borogatásmóképen alkalmaz-
mázása által jöttek létre. (A két magyarháza első ran-
gú gyűgyvizet és fűrdőintézetét 139. 140. lap) és mi is
saját tapasztalatunk folytán bátran reál alkalmazzuk a
balatonfűrdő viz ama régi dicsílymuszát: „sok sántát
é forrás lábára állított, chiragra kezeket szépen meg-
ujtított, belső nyavalyából sok százt tisztított, kiket az
orosság rontott, — ez gyógyított; nem gazdagul or-
vosok annak arányából, sem harangozókné nem néz ki
orrából.” (Fejér Antal táblabíró 1770-ben.) Sőt ha a
hygiei smusnak hitelt adhatunk, még a szellemi és er-
kösi élet fejlesztésére is jótékonyan hat e víz, a vér-
rendszer javításával, s talán nem tévedünk, midőn állit-
juk, hogy a ki például ambitiókóiban szenved, a szob-
ránai illatos vizet legalább három hétig (enyi a fél
kúra) fogyasztva, s az ékes kacsukanyelv ritmikus
kereplését hallgatva, örökre kigyógyul minden ambíti-
óból. S innen fölragyog valóban óhajtanád, hogy holmi
apó emberek, kik huszíg, dieszgyű, ünmitás, hízéleg
által elvakítva, végszerepre vágycaknak nyomorult
törpességekben, de sőt mindazon gyarló zűrtök, kik a
születés, vagyon vagy eszúsztázás által lettek nuncus-
sokká s most nem ismernek maguknál búcsélehet és
érdemesebbet, legalább hat hétig (enyi az egész kúra)
fogasztanak amaz áldott gyűgyforrás nedvét, hogy ez
úton véglegesen kiépülhessen népbolozgatási viselkedé-
gökből s a pöfeszedeés számlarona méltó mániájából.

Valóban a szobránai fűrdő hivata volna, hogy
világhírű fűrdő legyen. És még sem az. Sőt alkalma-
sít még hauratlik. Ime a jelen évben August. 23-ig
alig volt háromszáz bejegyzett vendége. Mult évben
felényi. A nevezett időkű fűrdőjegey elkeit hét ezer, míg
a mi Sóstónkon kevés híján tíz ezer.

Vajon mi lehet itt az ok?

Csekélység mindössze is... „a fűrdőközönség igé-
nyeinek túlságos feleségűsége.

Igaz, hogy a szobákban több és elegánsabb bu-
torzat is feltérne annál a festetlen ócska nyoszolyánál,
rozant székeknél, keresztbe rótt lábu s az idő által
bronzsínűvé vált asztalnál, avult fogasnál és kezdet-
legesen művi állványt... a padlazzatot is fellehetne su-
rolni azoktól a sürű csillagfoltoktól... azon a szerény
termetű, ama einbsin készült kanapén algha elérné
Mendek bátyánk... uemely lakszobába az eszöv is

összebb, úgy hogy alig volt már közöttük 10—15 lé-
pésnyi tér!

Most a tiszteletes szólalt meg: kedves hűveim s
barátim! Ne lázongjatok, azzal csak nekem és magat-
oknak fogtok ártani, oszlojtok szét esőndben, ne fél-
jetek, nem lesz, nem lehet nekem semmi bántódásom,
hiszen én ártatlan vagyok!

Azonban a fellázadt lakosság most az egyszer a
tiszteletes uram szavára sem hallgatott!

Akarjuk tudni szólaltak tel többen, mit akarnak
a mi jó papunkkal, ki jobb hozzáknál mintha édes apánk
volna is, addig nem tágnunk, míg szabadon nem lát-
juk őt, vagy magunk leszünk szabaditói, előre fiuk ne
féljétek semmit!

A hivatalnok ezen szavakra még nagyobb inge-
rütséggé jött a tiszteletes és Elemér a fal mellé álli-
tatta két csendőrt felvont puskával közvetlen közelé-
be, most hangosan elküldte, a mely pillanatban hoz-
záknál közelített, abban a pillanatban papotok már a
halál fia! most tessék, lássam kinek van bátorsága!

Kedves hűveim szólott ismét Torna uram! Látja-
tok, hogy minden erőszak itt haszataln! En teljesen
hiszem, hogy ártatlanságom napfényre jó. Oszlojtok
szét, meg egyszer kérlek titeket. Mert ez a kegyes ur
könyönn megartathja szavát, s akkor aztán mit csi-
náltok árvaságra jutott családdal! A csendőrt ereszték
el, adjátok vissza fegyverét, s vonuljatok haza.

Jól van, ha épen nyugtiszletű uram parancsolja
elműgyünk, szolalt meg egy hatalmas alak, ki legelő
által a nép között, de ha valami szomorúság történik,
Isten legyen igazalm kegyelmes ezeknek az emberek-
nek, mi nem fogunk aludni az éjtel talponleszünk tud-
ják meg az urak, csak egy puska szét halljunk innen
ugyan egyik se viszi ki élve a fogát ezek közül a jó
madarak közül.

Ezután a nép kivonult az udvarból.

„Kérem önt ezeket az ósmerésimemet bocsása el,
ök gondolom, hogy nincsenek feljelentve!

A hatalmas ur kegyeskedett azokat, kik a ház-
hoz nem tartoztek elbocsátani.

A családtagokat pedig két csendőrt kíséretében
be parancsoltá a szobába, hol a tiszteletes ur kezei-
ről levették a vasat.

A többi csendőroök őrt álltak feltűzött szurony-
nyal a ház körül.

(Folyt. köv.)

A „Szabolcs” tárczája.

Kigyót fogtam.

(Nyíregyháza, 1874. Junius 26)

Kigyót fogtam és megszedlöttem —
Most már két kigyó van nekem —
Egyik itt él asztalomon,
Másk ott bent mar szivemen,
Amaz hideg mint a halál,
A meleget nem tűrhéti —
Ez is hideg, ámde csupán —
Forrón éröz szív kel neki. —
Amaz nem bán, megszedlöt, —
Emez nar, kínöz szünten —
Maddig téped te keblemet meg?
Oh hogyha töled nem lehetnék!...
Kigyóm te kínöz szerelem!...

Bodnár Sándor.

Egy család története.

II. Réz: A hivatalnokok.
(Folytatás.)

E perczben a kapu feltárult, az arczokon általá-
nos rémület tükrözödött vissza, senki sem birt mozd-
ulni helyéről. A csendőrok legruglakt lovakról aó
ott maradt a lovakkal, s körül vette a házat kettő
pedig készen tartott szuronyos fegyverrel követte az
egyenruhás urat.

Az egyenruhás hivatalnok köszönés nélkül, pa-
rancsoló hangon megszólalt.

„Kénszeritek mindenkit, ki itt jelen van a szobá-
ba, küldetésem van, lehető röviden fogok végezni,
szókní senki ne próbáljon, mert azonnal agyon lö-
vetem.”

„De uram válaszolt a tiszteletes, mi csendes, be-
csületes polgárai vagyunk a hazánknál talán nem ide
van önék küldetése mindenekelőtt óhajtanunk tudni,
hogy honnan és mi okból jött hozzáknál, ha mint ven-
dégek vannak itt? akkor szivesen lesznek látva szeré-
ny házában! Különben...”

„Sommi ellenvetést és visszataszítást nem akarok
hallani; én felséges császárunk nevében állók itt! Majd
megmutatom az ilyen gázás magyar árknak,

hogy kell lázongani a mi felséges urunk és császárunk
ellen! Marsch!

E közben Elemér lázba borult arczánál közvetlen
álta mellé sorakozott. A tiszteletes asszony tántorogva
ajlott széke mellett s elfolytott zokogó sohajok törtek
fel koronékt mellőlÉ Ede óta meg az eleséstől, a
társaság többi tagjai, kövé meredve állottak.

Kérem önt tisztelt uram! — vette ismét fel a
társalgás fonalát — ha ellenen van ön kiküldve, vagy
velem van beszéde, kimélje meg e félelmes jelenetből
é társaságot s szorongó családotam, becsület szavam-
mal kezeskedem, semmi merényletet, vagy szökés nem
fogok megkísérteni, legyen ön könyörületes!

„Hahaha! Bocsület! pimasz, még csak egy szó s
azonnal vasra vereték! még tovább akarta folytatni
ékes szónoklatát midőn a heves Elemér közvetlen élé-
be lépett, s szokatlanul erős a felhevüléstől reszkető
hangon szólalt meg.

„Ugy merjen az ur még csak egyetlen szót ejte-
ni apám becsülete ellen, kit az egész vidék tisztel,
hogy megfélekedzem mindenről... és nem állók érte
jót, hogy mi fog itt azonnal bekövetkezni.”

Az egyenruhás urnak minden vére arzabáa szö-
kött é szavakra, hírtelen kapott az Elemér kalapjához
s lekupván azt fejtéről a dühtől reszkette mutatott a
magyar czimer tölgyfalevélre.

Hát ez mi itten, te tejléjszűv lázító, te Kossuth
k...! Épen te vagy egyik a kit keresek! Csendőroök
fogjátok meg e pelyhes állú gazembert!

E pillanatban a gyűnge szivű édes anyja ájultan
rogyott össze, s a hűsleges Ede Komáromi uram segé-
lyével a szobába szállította őt, hol a nók gondvisel-
sére bízva kimentek ismét, hok ekkorára a csendőroök
készen voltak Elemér megkötözésére. Midőn kiléptek
az udvar már tele volt a falu népével, s az ost szür-
küllethen elszántan közelítették az esemény színhelye
felé. A lovakat tartó egy csendőrt megkötötték fegy-
verét elvették s a lovakat ahöz értő egyének gondvi-
selésére bizták.

A magas hivatalnok arczán első pillanatban a
rémulét mutatkozott, de a másik pillanatban már ko-
romly elhatározás tükrözött vissza vad szeméből.

Csendőroök ide mellém! kiáltá! Kötözétek meg
ezt az embert (a tiszteletesre mutatott) formáljatok
köré s a ki közelíteni mer löjjeték agyon!
A falu népe azonban nem rettent meg e fenye-
getésre, vad és elfojtott morgással szorult összebb és

derekan becserög... ajtkok, ablakok, ismertelenek a legemtes zárdással... a főépület két vendégzobájában (az egész fűrdőjében jóformán csak a kettő mondható lakólyoknak), miután mindegyik épen az étkező korcsarnokból nyílik, sokszor éjféli két három óráig sem aludhatik a vendég, mulató borozó vendégek zajos mulatsága miatt, (mint legközelebb Kun Bertalan superintendens Miskolcra, bizonyos bírósági végrehajtó széles jó kedve miatt)... a fűrdőszobák plafondjáról mézpör hull alá ünnepelőket öntönyünek, s midőn a kadakban ülve elmerengünk, s az édes ottmóról álmódózkodunk, sokszor csak azon vesszük észre magunkat: hogy a víz kifutott a szelepen át alólunk... néha éjféntek olyan lármás kutya koncertet kapunk, hogy reájok a halott is felébredne (mimó pompás bufó válnék nemelyik ostorra méltó szereplő)... a levelezés és újságíratás — egyes vállalkozó által eszközre — igen költséges, (holott a felügyelőes útján mérsékelt is lehetne), a sétatéri lámpák erősen panszokodnak a takaréksági rendszerre... nincs gondoskodva omnibuszokról és fogatokról, melyek a környező főbb pontokot fölfalítva, olcsón szállítanak a vidéki vendégeket a fűrdőbe... vasuti menetrendeknek — kivéve a magyar-gacsországit, — se híre se hamva... a fűrdőépület előtt hiányzik az óra, s különös a reglement még is elrendeli, hogy egy óránál tovább nem szabad fűrdőni... egy láda víz ára: otthoni utolagos használatra, négy forint (egy üveg, melybe alig két ót negyedrészt iteöz víz, husz kr-ba kerül) egy iteöz iszap husz kr. (azelőtt ingyen adták)... a zenétér minden szobák ki van vetve naponként 10—20 kr. akár hallgatók jámborítézet, akár nem... s végül minden mind-egyik fűrdőintézet ugyan siet szépülni, emelkedni, itt 1861 — tehát tizenhárom év óta — alig történt valami lényeges újítás vagy szíptés (hejh pedig telhetett volna a sok, még a nevezett évben is beszédet Cur-Taxból) a gyógykut körül emelt (bár igen keskeny) fedett folyosónál, és az „új kaszárnya” előtt épült terasznál (ennek is meglehetősen hepe-hupás a talaja) stb. stb.... igaz, mind igaz, — gondolja a fűrdő tulajdonos, — de hát a kinek nem tesszik, ne jöjjen ide, aztán ha a külföldi és más hazai fűrdőkben kevesebb pénzért több a komfort és elegancia, bizony az uszoki fűrdőben (szinte Ung megyében, a lengyel határszélen) még anyi sines mint itt, ott még szobát sem kap a vendég, a szék valódi luxus-czikk, sőt még az étel is az asztalba bevésztet tányér alakú mélyedések-ből szokás elfogyasztani... (ha igaz?)

— 2 —

NEMZETI SZÍNÉSZET.

— **Augusztus 25-én** adottt. „Szuzsi ur keservei” Clairouille-ott. Csekély jelentőségi bohózat, melyek a színpadi határszámított értékeléseknek, mindamellent nem tagadhajtuk, hogy pár személyében van valami élénkség és érdek, ugy Szuzsi (Fejérvári) és Székházi (Somogyi) alakjai valaminat a kiszolgált huszár-szolga (Püspöki) mindvégig fenntartják a lankadai kezdő figyelmét. Fejes kapitány (Szeles) kinek feltéknységét teljesen indokoltak találjuk, ha minden más körülményt mellőzünk is pusztán azért, mert ő már hajlott kora, s neje fiatal, szeretetre méltó, kissé akaratos is, s ártatlansága érzetében itt ott kihívó és büszke, nem találta el mind-ben, egy feltékny férjnek személyesítését, meg Fejérvári és Somogyi teljesen megfelelt feladatuknak.

— **Augusztus 26-án** „Narciss” vagy Pompadour bukása” Brachvogelott. 5 felvonásos színmű. A darab meséje ez: XV-ik Lajos nejt Mariát (Czakóné) mellozi egy nőrt, ki a darabban nem eléggé indokolt utakon végre egészen a király szívéhez emelkedik, és nő udvari néven Pompadour marquisus (Budai Adél) előbb egy színésznék neje volt, de határátlan diavégba legyőzi, bár ki nem öli szívéből első szerelmét; XV-ik Lajos királyi oldala mellé mint törvényes nőt akarja emelni ezt, míg törvényes nejtől elválni készül, de a mellőzött királyné hiúséges olvasójának (Rott Mari) sikerül felfedezni Pompadour férjét Narcisst (Gerőfi) ki keserveiben öröngő fanatizmussal ostromol minden botrányt, bolcsesztét, felszegt tudományt, visszacséket, miért „világbohóca” nével cimzemetetik. A miniszter elnök (Szeles) ki szintén lankáló érzelmeket táplál a marquisus iránt megtudván csalatkozását szövetkezik Doris-val, s elhatározzák, hogy a Pompadour tiszteletére egy színi előadást rendeznek, melyben hitlenségé szemére vetetik, s a csalatotférj szerepének eljátszására meggyerik Narcist, Narciss és Pompadour a játék közben egymásra ismernek, melynek megrázó hatása és a férj hajmeresztő átkaik közt Pompadour meghal. Első helyen Narcisról (Gerőfi) kell megemlékeznünk, e szerep nem csak cím szerep, de eljátszása nagy tanulmányt, farszót monológiai egész-séges organumot, az érzelmek, gondolatok hirtelen fordulatai, az eszmék közötti óriás ugrások, melyek gyakran oly viszonyban vannak egymáshoz, mint fent az égbe szökelli granit orom, melynek pörölyén a villámok döngönek, s lenn a vízosás fenékén nevetve futó esernyő, melybe két neveltsétek tekintetnek nagy lélektan ismereteket feltételez. Ha ez óriás feladatnak csak annyira is megfelel valaki, mint ez Gerőfi sikerült, akkor attól a tehetség és hivatás erőteljes jeleit megtagadnunk nem lehet. Gerőfi igazán ügyeztet legyőzni a nehézségeket, voltak oly sikerült jelenetei, melyek ellen az ítézetnek nem lehet semmi kifogása, s melyek alatt valóságos feszült érdekelt meg-büvöltet varázs bilincsel lett verve a közfeylem. Az eszmék mik rémkép gyánant üldöztek lelkét, s melyek mint sötét holló veredésk szívet kellőleg kidomborultak oadadó játékában; kevésbé sikerült a keserü gün hangjának eltalálása, hol a valódi hangokat túl vitt pátososszal akarta sikeritelenül helyettesíteni. Sikerült jellemezte volt az midőn nejt felismerte hozzá rohan, pillanatra felejté csalatását, de majd kibontakozt s örültes átkokkal illelt nejt, melyeknek sulya alatt Pompadour meghal, s mintha a tüzkádó nem bírja többé lenyögőzni a láva folyamat megreped, ugy az ő

szíve is megreped az átok kérésesség láva folyamától. Jóakarataul csak annyira figyelmeztetjük: folytonos tanulmány s helyes érzékek törekvés az ál és valódi közt, s nem sokára első színésznék között foglaland helyet. Pompadour (Buday Adél) szintén a tehetségesebb színésznék közé tartozik, nagy kár, hogy hangja annyira eltompu a szenvedés pillanataiban, hogy a leghatasosabb jeleneteket, melyeket pedig elég igazsággal exequál e miatt elejté, mert már a 6. 7-ik sorban ülök talán a terem helytelen acusticiája miatt is nem értenek belőle semmit. Czakóné rövid szerepét igazsággal adta. Itt egy szavunk van a rendezéséhez, melyet máskor is figyelembe tarthat. Egy ily darab igen sokat vesz érdekeltésgéből már a vidéki színészek feltétkélyű szerkezete által is, ha ezt még az olyan rendezés is fokozza, mint e darabnál az „udvar” személyzetével történt, akkor a színdarab comedivá változik a szó köznapi értelmében.

— **Szombaton aug. 29-én** „Az utolsó nemzetor” életkép 3 felvonásban írta Berg. E darab daczara annak, hogy a sentimentalismus némely bajiában szenved, nem tesz rossz benyomást a közönségre. Meséjének fonala a 48-iki nagy bécsi mozgalomban ered, midőn a szabad eszmék Európai áramlata egy hatalmas szikrát Bécs falai közé is vetett. Midőn tűz volt a szabadságvágy s gyorsan harapózó láng a lelkesedés, mely magának egy pillanat alatt hőseket teremtett, hogy a másik pillanatban már gőzlemerő rohanhasnának, vagy elhullásnának az ellenség előtt. A darab hőse egy kereskedő, egy pontos üzlet ember Grüner (Gerőfi) kinek üzletviszonyai jó lábon vannak, s különösen boldogga teszi kisded családú köré, szeretetre méltó szép neje Anna (Buday Adél) szerencséséjt irigy szemekkel tekinté előbbeni főnöke Hauser (Szeles) Grüner nem állhat ellent polgártársai kéremének, ott hagyja vérző szívvel, de nemes lelkeséssel szeretett családját a küzedelmé árjába veti magát, s alig jelenik meg a barrikadokon a császári hadseregek egy főtisztját lelővi, állásokból kiveretnek az ellenség győz s az utolsó nemzetor elárutván Hauser által elfogatik s halálra ítéltetik. A megtört nő családjával eschországba fogtak lakásába Jauber (Erezi) ki a már szép hadjónad lendült Mina (Rott Mari) leányába beleszeret, s egymásnak örök hűséget esküsznek s csak ez után sül ki, hogy e hadnagy a Jauber ornyag (Ligeti) ha ki a Grüner halál ítéletét alkírta, így a viszony egy időre megakadt, de végtére a leány bánatában busul s fia ki orvossá képzéttet azt a tanácsot adja, hogy leányát csak az mentheti meg, hogy ha imádotjához adatik. Így a szülék bele is egyeznek, s a testben lélekben megtört Hauser az áruló mindeneket reájok hagyja. Ez estén minden bizonynyul Buday Adélnak jutott ki az orszárléna a dicsőség az elismerésből. A meglegedétt ifjú és boldog családnya gőytelmi midőn férje nemzötörnek megy, majd a viszontlátás öröme, a mely de mindig reményteljes fájdalom, midőn el fogják férjét, a börtön előtti jelenet az a valódi édes anyai hang, midőn beszél férjének, mint eszínának ott-ben kocsinyei, végre az örület kétségbeesése, midőn megtudja a halál ítéletét s végül a kőny nélküli marczangoló fájdalom kifejezése arczán, midőn férjét a vesztő helyre viszik, mind helyes megoldást találtak játékában, később a megalazított nő nyugodt hallgatag magadása, mely a multon merengve, gyermeki boldogságot eseng; mutatta, hogy jellemét egy őszküzött egészé olvasztotta helyes fellogásával s kivételével. Mellette azonnal emlithejük Gerőfi, ki szerepét szintén fellogta s helyesen keresztült vitte, a csatából hazatérő becsülettel polgár, ki gyilkossága rémképe üldöz, keserű de megadó fájdalma midőn a nő előtt feltárja az irtózatot valót, oly jelenetet állítottak elénk, hogy „hisz” híján úgy jártunk, mint Chateaubriand gyermekkorában: majd össze tévesztettük a színpadot az élettel. S majd meg könnyeztük Grünerét, ki mint Gerőfi a színpadon megett talán már szivarra gyujtott. Rott Mari, midőn arczán a szenvedést kellett volna tükröz-tetni, oly egészenesen nézett ki, mint egy tulpi piros róza piros pünkösdi napján. Erezi se játszott most úgy, mint máskor: hanem Navratl (Püspöki) és a kis csintalan szakácsné (Zádorné) jól viselték magokat. Püspöki az eféle szerepekben teljesen otthon van, míg Zádornának a pajkos szerepekben alig van párja a vidéki színpadon. Tauber (Ligeti) derék és hatalmas ka-tona volt, kár hogy ez alkalommal az affektus kí-tésekkel a mondatok értelmét és hangsúlyozását kocz-káztatta.

— **Vasárnap, aug. 30-án**: Szigligeti és Balázs pályadíjal jutalmazott darabja a „Strike vagy a munkások lázadása” adatott a szombatinál is nagyobb közönség előtt. Zádorné, az örege korcsarnok szerepében a közönséget magával ragadta. Jobb kedvben meg alig láttuk. Csupa kedély, egyszerűség, semmi affektálás; egy kis tüdőrt, kinek megjelenése a közönség lankadó figyelmére varázslócsükköt hat. Csata-rak eszén hangja van; de játéka kezdetleges. Szeles a tús-ságba tévedt. A trop de zele nagy hátrányára van a színésznék — bizonyosan fogja tudni ő is. Jenő megol-dása egy gonoszvető láttunk magunk előtt, pedig István bácsi nem az, csak egy indultas ember, — ki büntetere sohasem vetemedett volna, ha öngyaltal, áldott lelki neje (kit Czakóné művészi öngyaltal áll-ta elénkbe) mellette van. A többi szereplő is igye-kezett. Előadás közben — esoda történt. Gyula hadja egy új darabot játszott! A közönség meg is „újra”-ta. Figyelmeztetésül veheti, hogy egy jól szervezett zena-társaságtól nem csak jó játékok var a közönség, de azt is, hogy — tanuljon.

(1) **Lapunk t. olvasói** felmentenek attól, hogy azon gyenge férj munkáról részletesben megemlé-kezzünk, mely héttőn aug. 31-én e cím alatt: „Három közül a legboldogabb vagy a végzetes bérkoci” került színpadra. E darab választása mindenesetre halfozás volt, vajna ne ismételtetnők többé. Izlésünk sokkal egy-szerűbb, családú életünk sokkal tisztább. Örömnök sokkal természetesebb, hogysem ily bornirtság, a liberti-nago ily dicsőítése, műveltebb közönségünknel tetszést

nyerhetne. — Egy nagy laba harapózott el, mint bűn- nek is nevezhetnénk a mai színi-izlésben, ez az: hogy föléli mindazt a salakot, szemetet, melyet a francia színi-irodalmal divathajászata méreg gyánant világgá szórt napjainkban; ugy, hogyha soká ily meg a színpad nem lesz az, melynek lenni óhajtuk, tudniülk ér-kezős és izlés nemestő, s mindenekfelett nem lesz nem-zeti. Azt lehet itt mondanunk a mit Toldy akárhány-szor hangzatosított a 40-es években baráti körben, Du-nas „Caligula” című drámájának előadásáról: „sajná-lom, hogy ezen bírdalom elhanyagott; mert alkalmas- sítu capacitáltam volna társaimat a francia borzasztó-ságok, idetlenségé ellen stb.” Valóban szomoruan lát-uk meghonosulni színpadunkon azon irányt, s a ber-koissok „mili-mádk” és a „cseh-pimaszok” seregét. Örömeztél látnánk egy pár jó drámát, a régiékből is inkább, mint újat, ha rossz, mert nem mindig jó — a mi uj.

UDJONSÁGOK.

(1) **Czáfolat polemia nélkül**, a H. K. szer-kesztőségének. Hogy a „Szabolcs”-nak mi-nő fogalmi vannak a közönség legnyilvánosabb közegéről a sajtóról? Azt körvona-lotta ez elején e lap e tárgy czikkeiben, s azok-tól mind e mai napig el nem tért, és nem fog eltérni soha. E kérdésre tehát részint ott részint nyilvános életünkben van a felelet; helyesebb azért, ha meg-vezetjük a tényt, mely felett a „Közlöny” idézett felsőhajtásra jut a „Közlöny” közlét egy szerkesztő-ségnek ellen intézet becselen levelet, és honnan vette e levelet eredetig? Sártét hűségből!... Három nagymenyű ifjú ugyanis mélyesen boszantott azon körülmény, hogy a nyirbátóri fiatalság nem épen az ő hármas kománájokból áll, s elég vakmerő elkövet-ni egy oly tényt, mely minden valódi műveltséggel hon-lok egyenest ellenkezik. E körülményt lapunknak meg-írta nyirbátóri tudósítónk a nélkül, hogy valakit meg-nevezett volna; most a rehusok balgatog öszténsséggel magokra ismerve elkezdének piszkolódni, anélkül, hogy a tényt megezőfölnék. Már uraim! bármily fogalommal bírjon a „Szabolcs” a sajtóról, azt még eddig nem tudta, hogy a visszadést, a bünt annak pártolnia meg-írta sőt kell, s végre is ha a „Közlöny” szerkesztője ez tette, azt mára nem magyarizhatjuk, mint irá-nyunkban táplált ellenséges indulatának. Hogy téveszt-ett lépés volt ez önkötlő uraim, megmutatta a követ-kezős, az önkö lapját ugyanis a szegemeny lévő levél miatt visszaküldte a nyirbátóri Casinó, már pedig arra csak nem foghatjuk az önkö védenzei, hogy a „Zsi-dök uszlyatárja” vagy „fizesetes beresek” mig a mi előzetesen közzé száma ugyanott hattal szaporodt. Egész ezlatossággal emlegetnek önkö bizonyos sub-ventio félt is, mi erőrel nem tudunk semmit, ha csak azt nem nevezik önkö subventionak, hogy ez uj fél e elején a társulat figyelmébe véve a mostani szük pénz-viszonyokat a pénzék behajtását egy időre besztintete, s a kün levő fizetési hátrányokra pár száz forintot előlegezett. Különben, ha ugy volna is a dolog, mely több ízben kimondatot, hogy a társulat nem nyeresz-kedik, sőt ha kell áldozatokra is kész a lap érdeké-ben Legyenek meggyőződére fölö uraim, hogy a nagy közönség minket is subventionál oly mértékben lega-lább is mint önöket, s engedjék meg végül ha épen a tárgyjal összefüggőleg pár barátságos szót kocz-kázatunk önkökhöz! Nem nagy hangú tanács ez, de olyan, melyet tökéletesen hiszem, minden becsületesen épen és gondolkodó városi polgár magává tesse. Hagy-janak tel önkö a gyűlölésség indulattal! Különösen ne kapjanak a ezlatos rágalmazásokon, higgyék el önkö, hogy az nem javít, de felhárítja a kedélyt és társadalmi rendet. Ha látnak megrovásra méltó visszadést, nevezők néven a gyermekek, rövják meg és korbacsol-ják azt, lapunk támogatni fogja önöket függetlenül. Ne igyekezzünk pártokra szakgátási városunk becsület polgárait; a voraségek, gyűlölködés mindig rossz gyümölcsöket termelt! Eljönnek az idők, hol ismét egyet-értésre lesz szükség, s ha egymás ellen megyünk: tud-ják önkö az ismert közmondást: „inter duos litigantes etc.” Ne kövessük mi más városok példát, hol ket lap csak egy képes magát fenntartani, ha egymást rágalmazza. Ha önkö előtt a tiszta, nyílt igazság és a saját feladatának magasos czéja lebeg; ugy az el-mondottakban egyet fognak velünk érteni.

— **(Beküldetett)** A tiszza-zalabjózásánál üre-szedésben levő péntártnoki állomást — mint több föl- föl hulljuk Hajnal Mihállyal — Kék és Besztercz jegy-zővel akarájk betölteni; végig tekintve Hajnal Mi-hállynak 12 é alatt hivatalában kifejtett laudakadlan ügybuzgalmat, pontos és lelkiismeretes eljárását; ismerve ritka becsületességét józan és fedhetlen életét; ismerve több oldalu létkétségességét ismerve a pénzkeze-lésnél tapasztalt kifogástalan eljárását, ismerve anyagi biztositását; ő benne a társulat egy erőlyes, hű és munkás tagot nyer, sőt a társulatnak figyelmébe bát-ran és lelkiismeretesen ajánljuk.

(2) **A rtközön** oly nagy a szárazság, hogy az emberek emlékezte óta, vizzeltet „Tice” is szá-radni kezd, ugy hogy több helyen száraz lábbal is át lehet rajta menni.

(3) **A h.-máns-doroghi** válszót kerületben meg-írult képviselői állás betöltésére nézve a párt csoport-szólások már kezdetüket vették. Mint értesültük H.-Nánison két jelölt neve hangzik. Egyik Öfal Jankab, a másik Csóhán Ferencz ottani lakosok. Előbbi még nem, utóbbi azonban már határozottan nyilatkozott a képviselői mandatum esetleges elfogadása iránt. Mindkét jelölt ellenziki elveket táplál.

(4) **Nagy-Kállában** az egy nevezett „Biri kert-ben” közelebb múlt héten egy érdekes csetapaté történt. Ugyanis az éjféli órákban, három atyai látogatót meg egy kőrtévfát, hogy arról magukat elváltva, majd szép szerivel tovább állmassanak. A kerülök hiva-taluan arra láttak vetődni, s csak hamar észre vet-

tők a tolvajokat, ezek azonban a kerülok felszólítására nem mint más tisztoságessé (?) tolvajok, hogy futásba kerestek volna menedéket; sőt a nálok levő fegyverre kaptak, s ezzel, t. i. jó munkával hadaróval ellátott csepjéikkel az egyik kerület csakhamar leverték, s mielőtt használhatta volna, fegyverét is elvették; már a második kerület is hatalmas útást kapott nyakszirtjára, hogy megingott bele, de nem akarván eszméletlenül heverő társának sorsára jutni, használta fegyverét, s a rablók egyikét, mint később kiderült legnevesebb részeiben sörtette meg, mire ezek futásnak eredtek, s a megsebesített csak akkor vette észre veszélyes állapotát, midőn ruháit vér elborította. Nem sokára kiderült, hogy ezen rabló gyilkosságát határos merénylet elkövetői biri lakosok voltak, s egy közülük csak nem régen került elő a munkácsi várból; most várják a törvény igazság szolgáltatását, a megsebesített bűnös a megyei kórházban ápolatik, s a kihalgatás ennek felgyógyulását elhalasztatott.

Ertesítés. A nyiregyházi ág. ev. iskolatanács határozata folytán a helybeli ág. ev. összes elemi népiskolákban a jövő tanév vásár utáni hetőn azaz f. hó 14-én veszi kezdetét. Figyelmeztetnek a t. ez szülők, hogy tankötelek gyermekeiket f. hó 14-től 28-ig az illető osztálytanítóknál beírtni s rendszeres iskolázatni el ne mulasszák, nehogy az iskolából kimaradt tanoncok szülei a népközlai törvény 4. §-a értelmében pénzbírságot szenvedjenek.

A nyiregyházi ág. ev. tanítókör aug. 30-án tartott értekezletén Széni Gyula az V. VI. leányosztály tanítója a méter mérték történetét alaposan adta elő, nézetleg megismertette a budapesti tanszerkiállításon megszerzett szov, ür- és súlymérték eszközöket. Részletes előadásokat a méter mértékről több

tantervű köznevelésével a megalkudású ismétlődő vagy vasárnapra iskolába fog csak kezdeni. Széni urnak a tanügyi terev tanusított buzgalma eléggé ismeretes és osztálybani sikeres működése nem szorult dícséretre, azonban különösen tünik fel, hogy épen a t. szülők még eddig át nem látták; miszerint Széni ur leányosztálya a tanítás terev vetekedik bármely nevelővel, sőt sokkal előnyösebb és rendszeresebb sok újabban keltezett s hangzatos frásisokkal hirdettetve leány nevelésénél.

A helybeli IV. osztály izraelita elemi fiú iskolában szept. 3-án délelőtt folytak le a nyári vizsgák. A vizsgán jelen volt szülőknek örömrükre szolgált az iskolába járt gyermekek bitor és értelmes feleletük, különösen a szám- és magyar nyelvtervben. Tapasztalhatták, hogy rendszeres iskolázatás, a tanerőknek tanórakkal nem túlhalmozása, a tantárgyak helyes elosztása és helyes módszertan alkalmazása százszorosán többet ér, mint a reggeltől estig tartó száraz magoltatás és a minden padagógiával ellenkező kintző zugiskolai oktatás. Tapasztalhatták, hogy 4 hó lefolyása alatt 68 tanoncczal a tanerők kinttárral párosult szorgalma mily szép sikert képes aratni. Végre tapasztalhatták azt is, hogy a siker előmozdítója az iskolák élén álló burgó felügyelő ur, s főtényezője pedig az erénytelen szorgalmukról eléggé ismeretes tanítók urak. Ezen tapasztalatok nyomán minden a vizsgán jelen volt elfoglatlan szülő meggyőződhetett az izraelita IV. osztály fiú-iskola hasznos és szükséges voltáról, meggyőződhetett, hogy ezen iskolát fenntartani szabad a kor követelte hazafias szellemben tovább vezetni erkölcsi és szülők kötelesség, ellenben feleslatni, mint évek előtt történt, szűkebbiség s a népevelés magas-tos ügye elleni bün. Pazar J.

(7) A ref. egyház elemi iskolájában f. év s hó vásár utáni napokon álland be a szorgalom szak, figyelmeztetnek az illető szülők s egyének gyermekeiknek pontos idején leendő beiratására.

V. Hymen. Városunk egyik kedves leányát Czincz Laura kisasszony eljegyezte dr. Kemény Mór Debreczenből.

Csütörtökön azaz f. hó 10-én a helybeli működő szintársulat egy tehetséges tagjának a nyiregyházi közönség kedvencének Zádornának jutalmául adatik: itt először Petőfi Sándor koszosur költőnk ifjú kora és halála Irta Potemkin Ódon zenéjét szerkesztette: Jakóbi. Hisszik, hogy a közönség kedvező figyelmét felkeltő jutalmazandó tömött színháznak fog örüvendeni, annyival is inkább, mivel e nagy látványos darab előadásra nagy előkészületek tétnek.

A nyiregyházi terménycarnoknál szept. hó 5-én bejegyzett terményárak.

Piaczi ár	Kereskedési ár 100 köböltekvére
Rozs 00-00 fontos	3.30-3.35
78-80	0.00-0.00
79-80	3.45-3.50
Buza	vánmássa szer. 4.65-4.75
Zsö	0.00-0.00
Tengeri	ó termés,
Köles	4.10-4.20
Bab, tisztá fehér	4.50-4.50
Kendermag	0.00-0.00
Mak	5.00-6.00
Napszorgóhaj	8.00-1.50
Szess 30 fokú magy. itezo	16.00-17.00
	23

Felölös szerkesztő: Lukács Ödön.

HIRDETÉSEK.

A magyar-német erdőipar egyesület

közze teszi, hogy Tokajban és Szolnokon a „Sepper és Satori“ cézgtől átvett s ujonnan berendezett gőzfűrészeik folytonosan működésben vannak; ugy e helyeken valamint a következő állomásokon:

Nyiregyháza, Ufjehértön, Debreczenben, Szerencsén, Miskolczon, Sülyön és Fegyverneken dusan felszerelt raktárai megnyitattak.

Felhivatik tehát a t. ez közönség figyelme arra, hogy e helyeken mindenemű vágott és szálfanyagok eladásra készen állanak, rendkívüli megrendelések pedig gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

E faárúk kitünő minőségre s a lehető legjobb árak minél több megrendelést engedvén remélni, a t. ez közönségnek tisztelettel ajánlja

Huszthon, 1873. szeptember 30-án

(12-12)

az igazgatóság.

Haszonbérlet.

A pthügyi határban levő mintegy 1000 holdat tevő nagyobb részt szántó és kaszáló földekből álló tagos birtokom, — mely a tokaji idő háztól egy órányi távolságra van, az 1873-dik évi Szent-György naptól fogva több évre bére adandó.

A feltételek iránt értekezheti t. Czukor József ur ügyvéddel Nyiregyháza.

Patay András.

Különleges hatása (18-9) az Anatherin-szájvizek.

melvet dr. Popp J. G. es. kir. udv. fogorvos kőszit Bécsben, előadva dr. Jancsi Gyula gyakorló fogorvostól. Rendelvényeztetik a bécsi klinikában valamint dr. Opolcer tanár, rector mag. és kir. szász udvari tanácsos dr. Kientzinsky, dr. Brantz, dr. Heller stb. orvos urak által.

Ezen szerfokép a fogak tisztítására szolgál. Vagyondati tulajdonságaiat fogva feloldja a fogak közt és a fogakon a nyálkat. Használati leginkább étközés után ajánlható, mert a fogak közt visszamaradó húrszerecskek rothadása mevévén át, így a fogak állagát megváltoztatja, a szájbán hideg lehetét gerjesztene. Még azon esetben is, ha a horok már lerokodásban van, használható e szer, mert a megfolyó nyálka ellen működik. Mert ha csak a fog egy kis része is letorik, akkor az így megörvölt fog csontszaba csak és okvetlen elpusztulva, a többi egészséges fogakat is megronja.

A fogak szép és természetes színét visszaadja, mert minden illegeten mást vegyület szőnt és megsemmisít. Igén hasznosnak bizonyul a fogszak tisztántartásában. Erre deti fényüket és ragyogásukat visszaadja, a borko-lakodást megoltolja és minden bűzös szag ellen megvédi.

Azon fájdalmak, melyeket az odvas és romlott fogak okoznak, nemcsak enyhíti, hanem a baj tovább harópodását is megakadályozza.

Határyosnak bizonyul az Anatherin-szájvíz a foghús rothadásánál, valamint biztos és sikeres enyhítő szer az odvas fogsak fájdalmai ellen, csomos fogfájalmaknál. Az Anatherin-szájvíz könyvny és anélkül, hogy valami hátránytól féljen kellesse, enyhíti a fájalmakot a leggyorsabb idő alatt.

Mindezek-felött megbizonyított az Anatherin-szájvíz a lehellet jó illatának fenntartásában és a bűzöség eltávolításában; s eléggőre ha napjában néha-szor kiöblítjük szánkát e vízzel.

Nem ajánlható eléggé a taplós foghús ellen. Ha az Anatherin-szájvíz mintegy négy hétig utasítás szerint használatik, akkor a beteg foghús halványoságn elűnik és kellemes rózsaszínnek áll loyva.

Nem kevésbé kitünően bizonyul az Anatherin-szájvíz a mozgó fogak ellen. Ez oly baj melyben a gumókörösek, valamint ork emberek szenvednek.

Biztos szer az anatherin szájvíz: a könyvny vérző foghús ellen. Ennek oka a foggyöknek gyengülésében rejlik. Ez esetben erős fogkezelés szükséges, mert ez a foghúst eda, mialatt új működésére előkészíti. — Ára 1 fét 40 kr.

Anatherin fogpép.

Dr. Popp J. G. es. kir. fogorvostól Bécsben.

Ezen vegyület a lehetét tisztán és ódón tartja, és arra szolgál, hogy a fogaknak csillogó fehér kinézést kölcsönözzen, ezek romlást megakadályozza és a foghúst erősítve.

Dr. Popp J. G.

nővény-fogpora

olykép tisztítja a fogat, hogy mindennapi használata által az oly kellemetlen fogok eltávolítatik és a fogfélések és finomság tekintetében nyer. — Egy doboz ára 63 kr. az ó.

Kapható: Nyiregyháza Bertalan P., Haulföld L. Tiszta-Lakón Valkó E., Szamoson Ujváry S., Hadházaon Szalay J., N-Kálitlán Hrozdá R., Szathmáron Emler J. és Meyer G., Debreczenben dr. Rotzschnek Tamásy R., Révész P. és Minaly uraknál.

Nyiregyháza, 1874 Nyomatott Dobay Sándornál.

Hirdetés.

Berczel község közbirtokosainak tulajdonát képező királyi kisebb haszonvételi, ugy nemkülönböten a halászati és révvám-szedhető jogok 1875-ik évi január hó első napjától három egymásután következő évre folyó évi szeptember hó 20-ik napján d. u. 4 órakor a község házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak.

Az árverelni kívánók kötelesek tizszáztóló bánompénzt letenni, vagy is 260 forintot, mely az utolsó részletfizetésbe leszen betudandó.

(3-3)

Ökolicsányi Hajos, közb. igazgató.

ILLINCZ GYULA

könyv-, mű-, zenemű-, papír-, írószerek-kereskedése egybeoktató ujonnan berendezett magyar és német köles-könyvtárral Nyiregyháza a fopiaczon (sz. Polák Alajosné házában; október 1-sétől a városba alatt, a fopokunál balra az I. bolthelyiség) tisztelettel ajánlja a t. ez. szabolcsmegyei nagyérdemű közönségnek mindennemű akademiái, gymnasiumi, reál és elemi iskolai könyvekből, valamint az iradalom terev megjelent minden újabb és régebbi termékek dusan ellátott raktárit legújantóssabb áron. A helybeli tanintézetekben használható levő könyvek-ről nyomatott hiteles jegyzékek díj nélkül bárkinek rendelkezésére állnak.

Vidék megrendeléseket gyorsan és pontosan azonnal eszközölk. (3-3)

HIRDETMÉNY.

Az egri főkáptalan tiszamelleki birtokán 1000 darab ürü, a tikosi pusztán 230 darab anyajuh, és 35 darab gulyabeli tinó-marha, mint vágni való feljavított jószág, eladó. — Értekezheti végette Egerben a jószágigazgatóságnál.

Eger, aug. 18, 1874.

(3-1)

Simkovic Imre, jószágfelügyelő.

Kiadó legelő s eladó széna.

Berczeltől félóránnyira eső Györgytalló pusztán 600 hold kitünő legelő van kiadó folyó évi november 1-ső napjátig, valamint 400 szekér széna eladó. Továbbá 1200 juh vállaltatik felébe

Értekezheti levél által (utolsó posta Gáva) Berezenen vagy személyesen a György-tallón (3-3)

Fráter Sándornál.

HÁZ-ELADÁS.

Az Egyház-utczának a Tokaji-utca felőli részén levő 156-dik számú lakház, előnyös feltételek mellett, örök áron eladó. Értekezheti ugyanott a tulajdonossal. (3-3)